

KONKURENTSIAMET

OTSUS

09.04.2026 nr 7-10/2026-002

Aktsiaseltsi Tallinna Sadam võrgulepingu tüüptingimuste kooskõlastamise kohta

Aktsiaselts Tallinna Sadama (edaspidi ka *Tallinna Sadam*) 24.03.2026 esitatud taotluse alusel hindas Konkurentsiamet võrgulepingu tüüptingimusi ning otsustab

kooskõlastada

Tallinna Sadama võrgulepingu tüüptingimused vastavalt otsuse Lisale 1.

Otsuse vaidlustamise võimalused

Käesoleva otsusega mittenoostumisel on õigus otsuse või selle osa tühistamiseks esitada 30 päeva jooksul alates käesoleva otsuse teatavaks tegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus Tallinna Halduskohtule.

Tüüptingimuste kooskõlastamise õiguslikud alused

Elektrituruseaduse § 73 lg-d 1-2, § 93 lg 6 p 6, võlaõigusseaduse § 37 lg 3, § 42 lg-d 1-2

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Väino Siilbek
Vaino.Siilbek@konkurentsiamet.ee

Lisa 1: Tallinna_Sadam_AS_vorgulepingu_tuuptingimused.pdf.

1. Haldusmenetluse alustamise õiguslikud alused

Elektrituruseaduse (edaspidi *ELTS*) § 93 lõike 6 punkti 6 ja *ELTS* § 73 lõike 1 kohaselt kooskõlastab Konkurentsiamet võrguettevõtjale võrguteenuse osutamise tüüptingimused.

ELTS § 73 lõige 2 sätestab, et Konkurentsiamet ei kooskõlasta tüüptingimusi, kui nende sisu ei vasta võrgutasude kooskõlastamise aluseks olnud võrguettevõtja ja võrguteenuste kasutaja õiguste ja kohustuste tasakaalule või kui tüüptingimus kahjustab teist poolt ebamõistlikult võlaõigusseaduse tähenduses.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 14 lõike 1 kohaselt esitatakse haldusmenetluse algatamiseks haldusorganile vabas vormis avaldus (taotlus).

2. Menetlusosalised

Aktsiaselts Tallinna Sadam, äriregistrikood: 10137319; aadress: Sadama tn 25, Tallinn, Harju maakond, 15051; telefon; +372 6318002, +372 6318555; e-post: ts@ts.ee

3. Asjaolud ja menetluse käik kokkuvõtvalt

21.10.2025 edastas Tallinna Sadam Konkurentsiametile esmase taotluse võrgulepingu tüüptingimuste madalpingel kuni 63 A muudatuste kooskõlastamiseks (edaspidi *21.10.2025 taotlus*), mis registreeriti Konkurentsiametis samal päeval ning millest lähtuvalt viis Konkurentsiamet läbi menetluse Tallinna Sadama võrgulepingu tüüptingimuste muudatuste osas.

22.12.2025 teavitas amet Tallinna Sadamat, et tema poolt esitatud sõnastuses amet tüüptingimusi kooskõlastada ei saa. Amet tõi välja, et on läbi vaadanud „Aktsiaseltsi Tallinna Sadam võrguteenuse osutamise tüüptingimused“ (edaspidi *Võrguteenuse tüüptingimused*) ning lisanud sellele asjakohased märkused ja kommentaarid.

Amet palus teha Võrguteenuse tüüptingimustesse vastavad muudatused (ning lisada asjakohased selgitused, kui seda on nõutud või kui Tallinna Sadam peab seda vajalikuks) ning esitada need korrigeeritud kujul hiljemalt 12.01.2026. Samuti juhtis amet tähelepanu, et juhul kui Tallinna Sadam vajab vastamiseks ajapikendust (nt vahepealsetest riigipühadest tulenevalt), tuleb sellest teada anda e-posti aadressil vaino.siilbek@konkurentsiamet.ee.

Kuna muudatusi oli palju, tegi amet ettepaneku füüsiliseks ja/või virtuaalseks (MS Teams) kokkusaamiseks ja aruteluks pärast seda, kui Tallinna Sadam on jõudnud kõik muudatusettepanekud läbi mõelda ja Võrguteenuse tüüptingimusi kaalutletult korrigeerida.

09.01.2026 vastamistähtaja pikendustaotluses tõi Tallinna Sadam välja, et kuna aasta lõpp ja esimene töönädal on olnud väga tempokad ja palju erinevaid teemasid on käsil, siis palub ta täiendavat aega tüüptingimuste märkuste korrigeerimiseks. Samuti tegi Tallinna Sadam ettepaneku, et esitab ametile korrektuurid jaanuari kolmandal nädalal (19-23.01) ja seejärel võiks kohtuda MS Teamsis või Konkurentsiametis.

09.01.2026 vastamistähtaja pikendusteatises märkis amet, et tulenevalt Tallinna Sadama 09.01.2026 taotlusest pikendab amet vastamistähtaega kuni 23.01.2026.

21.01.2026 e-kirjas märkis Tallinna Sadam, et vaatas ameti ettepanekud üle, tegi dokumendis

korrekture ja andis selgitusi. Tallinna Sadam lisas, et on valmis ametiga arutama punkte MS Teamsis või kohapeal. Tallinna Sadam tõi välja, et antud hetkel teadaolevalt ei sobi neile aruteluks veebruari esimene nädal.

19.02.2026 e-kirjas teavitas amet, et vaatas Tallinna Sadama muudatused üle ja lisas oma kommentaarid. Amet tõi välja, et kuivõrd tal on mõningaid küsimusi ja selgitusi, mille kirja teel lahkamine oleks liiga ajamahukas, peab amet mõistlikuks arutada tõstatatud küsimusi koosoleku vormis (nagu Tallinna Sadam välja pakkus). Amet soovis, et Tallinna Sadam vaataks ameti selgitused ja küsimused enne koosolekut üle selleks, et koosolek oleks produktiivsem. Amet pakkus välja koosoleku toimumisaegade ajavahemikud ning soovis, et Tallinna Sadam teavitaks ametit talle sobivast ajast, et oleks võimalik saata koosolekukutse.

25.02.2026 toimus Tallinna Sadama ja Konkurentsiameti vaheline koosolek, kus pooled arutasid Tallinna Sadama Võrguteenuse tüüptingimuste sisu ja õiguslikke aluseid. Samuti selgitas amet, miks mõnedes punktides Tallinna Sadama poolt välja pakutud sõnastustega amet nõustuda ei saa. Ametile oli selgusetu, et kas tüüptingimustega soovitakse reguleerida ka liitumisi. Koosolekul selgus, et dokumendiks, mida soovitakse kooskõlastada, ei ole mitte võrguteenuse (ELTS § 65 lg 1 p-de 1-7 mõistes) tüüptingimused, vaid võrgulepingu tüüptingimused, mis reguleerivad võrguteenuseid ELTS § 65 lg 1 p-de 3 ja 4 osas.

26.02.2026 e-kirjas saatis Tallinna Sadam viimase tüüptingimuste versiooni korrigeerituna, asendades ühtlasi „Võrguteenuse tüüptingimused“ nii pealkirjas kui ka sisu osas „võrgulepingu tüüptingimustega“. Tüüptingimused ei reguleeri liitumisega seonduvat.

10.03.2026 järelepärimises tõi amet välja, et vaatas Tallinna Sadama 26.02.2026 muudatused üle ja lisas oma kommentaarid tüüptingimustesse. Amet tõi lühidalt ja kokkuvõtvalt välja ka olulisemad märkused:

- a) Amet tegi ettepaneku korrigeerida pealkirja.
- b) Amet tegi ettepanekud 7. peatüki sõnastuse ja selle punktide järjekorra muutmiseks.
- c) Amet soovis selgust, millistest kaalutlustest lähtus Tallinna Sadam leppetrahvi määra suuruse määramisel. Amet märkis, et ei väida, et see summa on õige või vale, vaid soovib teada neid kaalutlusi, mille pinnalt otsustati, et see võiks olla 1000 €.
- d) Amet selgitas, et tüüptingimuste kehtivuse algusaega ei saa haldusaktiga määrata.
- e) Amet tegi ettepaneku teha muudatusi mõistete sõnastuses.
- f) Amet tegi ettepaneku korrigeerida tüüptingimuste p 3.6 sõnastust, et see vastaks Riigikohtu lahendi sisule.
- g) Amet tegi ettepaneku vääramatu jõu loetelust ühe klausli eemaldamiseks.
- h) Kuna osad tüüptingimuste punktid olid Tallinna Sadama poolt kustutatud, muutus numeratsioon ja sellest tulenevalt tuli muuta viiteid õigetele/asjakohastele punktidele. Sisse on viidud parandused. Amet palus Tallinna Sadamal üle kontrollida, et kõik viited oleksid asjakohased ja et numeratsioon oleks õige.

Amet palus saata vastused hiljemalt 23.03.2026.

19.03.2026 e-kirjas saatis Tallinna Sadam viimase tüüptingimuste versiooni korrigeerituna.

20.03.2026 e-kirjas juhtis amet Tallinna Sadama tähelepanu asjaolule, et tüüptingimuste korrigeeritud versiooni kooskõlastamiseks tuleb esitada taotlus, mis on allkirjastatud allkirjaõiguslike isikute poolt.

24.03.2026 esitas Tallinna Sadam allkirjaõiguslike isikute poolt allkirjastatud taotluse tüüptingimuste korrigeeritud versiooni kooskõlastamiseks.

24.03.2026 vastas Tallinna Sadam ameti küsimusele, et milline on Tallinna Sadama klientide keskmine võrguteenuse arve ja kas leppetrahv suuruses 1000 € on proportsionaalne, järgmiselt:

Keskmine arve on 10 000 eurot või üle selle, selliste summade juures 100 eurot ei ole kuigi motiveeriv number, et võimalikest rikkumistest hoiduda. Kui meie liitumispunktides tingimusi rikume, oma klientidest tulenevalt, siis rakendavad Elering ja Elektrilevi omakorda, vastavalt nende tingimustes sätestatud põhimõtetele, meile leppetrahve. Seega tundes oma kliente soovime ennetada võimalikke rikkumisi piisavalt motiveeriva leppetrahvi suurusega.

25.03.2026 järelepärimises soovis amet selgust, et kas ta on õigesti aru saanud, et Tallinna Sadamal on võrgulepingud nii jaotusvõrguettevõtjaga Elektrilevi OÜ kui ka põhivõrguettevõtjaga Elering AS. Amet märkis, et kui Tallinna Sadamal on sõlmitud Elektrilevi OÜ-ga võrgulepingud, siis kas need on keskpingel, sh madalpingel üle 63A, lisades, et küsimuse sisu ja mõte on selles, et Tallina Sadamale rakenduksid sel juhul „Elektrilevi OÜ võrgulepingu tüüptingimused madalpingel üle 63 A ja keskpingel“, mitte alla 63 A tüüptingimused, kuivõrd Elektrilevi OÜ-l on eraldi tüüptingimused ka alla 63 A võrguühendustega võrgulepingutele.

01.04.2026 e-kirjas kinnitas Tallinna Sadam, et neil on võrguettevõtjana võrgulepingud nii Elektrilevi OÜ-ga kui ka Elering AS-iga ja et Elektrilevi OÜ-ga on neil kui võrguettevõtjal kõik võrgulepingud sõlmitud ainult keskpingel.

Konkurentsiamet töötas läbi Tallinna Sadama poolt **24.03.2026** kooskõlastamiseks esitatud võrgulepingu tüüptingimused ning võttis arvesse nende kohta menetluse käigus esitatud seisukohtasid ja selgitusi.

Alljärgnevalt käsitab Konkurentsiamet 24.03.2026 tüüptingimuste kooskõlastamise menetluse olulisemaid seisukohti.

3.1. Peatükk 3: Võrguteenuse osutamine ja kvaliteedinõuded

1. Tallinna Sadama võrgulepingu tüüptingimuste punkt 3.2:

„3.2 Liitumispunkti asukoht, võrguühenduse läbilaskevõime ja muud läbilaskevõimet määravad olulised asjaolud lepatakse poolte vahel kokku liitumislepingus. Võrgulepingus võib liitumislepingus kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet poolte kokkuleppel muuta.“

ELTS § 42 lg 3, § 42⁶ lg 4 ja § 72 lg 6³ alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrus nr 10 „Elektrisüsteemi toimimise võrgueeskiri“ (edaspidi *EsT VE*) § 2 lg 2 p 8 sätestab mõiste *tarbimistingimused – pingesüsteem, võrguühenduse läbilaskevõime elektrienergia võrgust tarbimisel, elektrivarustuse lubatud katkestusaeg või elektrivarustuse taastamise aeg, liitumispunkti asukoht*. *EsT VE* § 2 lg 2 p 9 sätestab mõiste *tootmistingimused – pingesüsteem, tootmismooduli tüüp ja maksimumvõimsus, võrguühenduse läbilaskevõime elektrienergia võrku andmisel, elektrivarustuse lubatud katkestusaeg või elektrivarustuse taastamise aeg, liitumispunkti asukoht*.

EsT VE § 20 lg 1 p 1 näeb ette, et *elektripaigaldisele uue võrguühenduse loomiseks või toimiva võrguühenduse tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks väljastab võrguettevõtja taotluse alusel lepingupakkumise, mis sisaldab vähemalt järgmisi tingimusi: soovivad tarbimis- või tootmistingimused*. *EsT VE* § 27 lg 1 p 1 näeb ette, et *võrguettevõtja tagab liitumislepingu kohase võrguühenduse olemasolu, kui võrguühenduse kasutamise kohta on sõlmitud kehtiv võrguleping ega esine võrguteenuse osutamisest keeldumise aluseid*.

Seega lepatakse tarbimis- või tootmistingimused kokku liitumislepingus ja juhul, kui ostja (tüüptingimuste p 1.18 mõistes on *ostja - aktiivne võrguteenuse kasutaja, s.h elektriettevõtja ja tarbija, kes tegutseb võrguettevõtja tegevuspiirkonnas ja on sõlminud võrguettevõtjaga võrguteenuse lepingu*) soovib asuda kasutama võrguühendust, tuleb tal sõlmida asjakohane võrguleping, mis sõlmitakse reeglina liitumislepingu alusel.

Amet peab vajalikuks tüüptingimuste p 3.2 teise lause osas välja tuua, et selle rakendamisel tuleb Tallina Sadamal lähtuda ka Tallinna Sadama „Elektrivõrgu liitumistasu ning tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutamise metoodikas“ (edaspidi *Metoodika*) sätestatust.

Juhul, kui liitumislepingu alusel ehitati välja võrguühendus, mille läbilaskevõime osutus suuremaks, kui ostja vajab, on tal õigus poolte kokkuleppel sõlmida võrguleping väiksemale läbilaskevõimele. Samuti tuleb arvestada, et *Metoodika* p 13 näeb ette, et *juhul kui tarbimisvõimsuse vähendamine ja hilisem võimsuse taastamine ei too võrguettevõtjale kaasa kulutusi, siis eraldi tasu selle eest ei võeta.*

Amet selgitab, et liitumislepingus kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet ei saa poolte kokkuleppel võrgulepingu alusel suurendada neil juhtudel, kui see toob kaasa kulusid. Sellisel juhul tuleb sõlmida liitumisleping võrguühenduse läbilaskevõime suurendamiseks ja ostjal tuleb tasuda võrguühenduse läbilaskevõime suurendamise eest vastavalt *Metoodika* p-dele 8-12.

Konkurentsiamet peab võrgulepingu tüüptingimustesse punkti 3.2 lisamist põhjendatuks.

3.2. Peatükk 4: Nõuded elektripaigaldistele ja mõõtmisele

1. Tallinna Sadama võrgulepingu tüüptingimuste punkt 4.3:

„4.3. Ostja tagab tema omandis või valduses oleval territooriumil ja/või ehitises paiknevate plommitud kaitseseadmete, mõõtesüsteemide ja mõõtmata vooluahelate plommide puutumatus vastavalt kehtivatele valdkondlikele õigusaktidele ning poolte vahel sõlmitud lepingu(te)le. Ostja ei tohi ilma võrguettevõtja loata mõõtmisvahendeid maha võtta, ümber paigaldada ega ümber ehitada. Ostja ei tohi ilma võrguettevõtja loata jätta mõõteseadet pingetuks või muul viisil häirida mõõteandmete edastamist võrguettevõtja võrku.“

EsT VE § 30 lg 4 sätestab, et mõõtmiskohustus on võrguettevõtjal, kelle ettevõtte on elektrisüsteemis tehniliste parameetrite poolest kõrgemal tasemel. Võrdse taseme korral määrab mõõtmiskohustuse süsteemihaldur.

EsT VE § 30 lg 5 näeb ette, et kauglugemisseade peab võimaldama järgmist:

- 1) andmesidevõrgu kaudu edastada võrguettevõtjale vähemalt üks kord ööpäevas igal kauplemisperioodil registreeritud mõõteandmeid;
- 2) tagada turuosalise ja võrguettevõtja vahel kokkulepitud isiku juurdepääs punktis 1 nimetatud mõõteandmetele.

EsT VE § 30 lg 7 kohaselt teeb võrguettevõtja tarbijale kättesaadavaks info kauglugemisseadme kohta ja teavitab teda kauglugemisseadme paigaldamisel või enne seda kauglugemisseadme funktsionaalsustest, sealhulgas energiatarbimise ja -tootmise jälgimise võimalustest, ning annab talle teavet isikuandmete kogumise ja töötlemise kohta kooskõlas lõike 6 punktis 3 nimetatud nõuetega.

Seega on seadusandja pannud võrguettevõtjale kohustuse koguda ostja kauglugemisseadme mõõteandmeid ja neid andmesidevõrgu kaudu ostjale kättesaadavaks teha. Lubamatu on olukord, kus ostja teeks (ilma võrguettevõtja selgesõnalise loata) mõõteseadme pingetuks või muul viisil häiriks (ka enda või teiste turuosaliste) mõõteandmete edastamist võrguettevõtja võrku, sest selline ostja teguviis takistaks võrguettevõtjal täita talle seadusega pandud kohustust.

Konkurentsiamet peab võrgulepingu tüüptingimustesse punkti 4.3 lisamist põhjendatuks.

3.3. Peatükk 9: Vastutus ja kahju hüvitamine

1. Tallinna Sadama võrgulepingu tüüptingimuste punktid 9.8, 9.10 ja 9.11:

„9.8. Võrgu ümberehitamine või võrguühenduste (liitumispunkti) asukoha omavoliline muutmine on keelatud ning tegemist on olulise rikkumisega. Nimetatud tegevuste tuvastamisel on võrguettevõtjal õigus nõuda ostjalt leppetrahvi 1000 (üks tuhat) eurot iga rikkumise kohta. Võrguettevõtjal on õigus ostja taotlusel leppetrahvi konkreetsel juhul põhjendatud suuruseni vähendada. Kui rikkumise tagajärjel esialgse olukorra taastamise või ümberehitatud võrgu nõuetele vastavusse viimisega seonduvad kulud ületavad 1000 (üks tuhat) eurot, siis kohustub ostja need kulud võrguettevõtjale hüvitama.

9.10. Ostja ei või pingestada võrguettevõtja poolt katkestatud võrguühendust või asendada kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet piiravat kaitseseadet. Kui võrguettevõtja poolt katkestatud ühendus võrguga on võrguettevõtja nõusolekuta pingestatud või kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet määrav kaitseseade asendatud, siis on võrguettevõtjal õigus nõuda ostjalt leppetrahvi 1000 (üks tuhat) eurot.

9.11. Kui ostja rikub korduvalt punktides 4.3 ja 4.5 sätestatud kohustusi, on võrguettevõtjal õigus nõuda ostjalt leppetrahvi 1000 (üks tuhat) eurot kohustuse iga rikkumise kohta.“

Tüüptingimuste p 9.10 esimese lause osas märgib amet, et võrguühenduse läbilaskevõime lepitakse poolte vahel kokku võrgulepingus (vt käesoleva dokumendi p 3.1) ja see on muu hulgas õiguslikuks aluseks pooltevaheliste õiguste ja kohustuste piiritlemisel ning võrguteenuste eest arveldamisel. Läbilaskevõimet piirav kaitseseade (ja selle paigaldamine) on aga võrguettevõtja otsustada, arvestades siinjuures ka erisusi, mis tulenevad ELTS § 90 lg-st 8 ja mille kohaselt ELTS § 90 lõikega 7 ei ole vastuolus, et tarbija võrguühenduse võimsuse piiramiseks paigaldab võrguettevõtja asjakohase tehnilise kaitseseadme ja kasutab seda, kui tarbija on jätnud talle osutatud võrguteenuse või üldteenuse eest ettenähtud rahasumma tasumata või kui ta on võrgulepingust tulenevat kohustust oluliselt rikkunud muul viisil. Tarbijale tuleb võimsuse piiramisest ELTS § 90 lõigetes 2 ja 3 sätestatud korras ette teatada vähemalt 15 päeva.

Ameti küsimusele, et millistest kaalutlustest lähtus Tallinna Sadam leppetrahvi suuruse määramisel, märkis Tallinna Sadam, et tunneb oma kliente, kes sadama territooriumitel, kus Tallinna Sadam võrguteenust osutab, tegutsevad. Leppetrahvi summa on valitud motiveerivana, et rikkumisi ei korraldataks. Analoogset leppetrahvi rakendab Tallinna Sadam ka vee edastamise korral. Ameti täpsustavale küsimusele, et milline on Tallinna Sadama klientide keskmine võrguteenuse arve ja kas leppetrahv suuruses 1000 € on proportsionaalne, tõi Tallinna Sadam välja, et tema klientide keskmine arve on 10 000 eurot või üle selle. Selliste summade juures ei ole nt 100 € kuigi motiveeriv summa, et võimalikest rikkumistest hoiduda.

Tallinna Sadam tõi välja, et on oma jaotusvõrgus elektrivarustuse tagamiseks sõlminud asjakohased lepingud põhivõrguettevõtjaga Elering AS ja jaotusvõrguettevõtjaga Elektrilevi OÜ. Seega, kui omaenda klientidest tulenevalt rikub Tallinna Sadam põhivõrguettevõtja Elering AS ja/või jaotusvõrguettevõtja Elektrilevi OÜ liitumispunktides võrgulepingu tingimusi, siis rakendavad Tallinna Sadamale vastavalt Elering AS ja Elektrilevi OÜ võrgulepingu tüüptingimustes sätestatud põhimõtteid ja vastavaid leppetrahve. Seega, tundes oma kliente, soovib Tallinna Sadam ennetada võimalikke rikkumisi piisavalt motiveeriva leppetrahvi suurusega.

Tallinna Sadam saab võrguühendust Elektrilevi OÜ jaotusvõrgu kaudu, mistõttu kehtivad ka Tallinna Sadamale „Elektrilevi OÜ võrgulepingu tüüptingimused madalpingel üle 63 A ja keskpingel“ (edaspidi Elektrilevi VL TT üle 63 A). Elektrilevi VL TT üle 63 A p 12.13 näeb

ette, et *Ostja ei või pingestada võrguettevõtja poolt katkestatud võrguühendust või asendada kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet määravat kaitseseadet või kasutada ilma tootmistingimustes kokku leppimata elektritootmisseadet. Kui võrguettevõtja poolt katkestatud ühendus võrguga on võrguettevõtja nõusolekuta pingestatud või kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet määrav kaitseseade asendatud või kasutatakse ilma tootmistingimustes kokku leppimata, mh suurema maksimumvõimsusega, elektritootmisseadet, on võrguettevõtjal õigus nõuda ostjalt leppetrahvi madalpingel 1 eurot võrguühenduse läbilaskevõime ampri kohta ja keskpingel 2 eurot võrgulepingus toodud võrguühenduse läbilaskevõime kilovati kohta.*

Sarnased leppetrahvi rakendamise alused sätestatud on 14.11.2023 Konkurentsiameti otsusega nr 7-10/2023-006 kooskõlastatud „Elering AS elektri võrgulepingu tüüptingimused“ asjakohastes sätetes, mh p-des 11.2.21, 12.3, 14.7.2 (vt ka <https://elering.ee/hinnakiri-ja-tuupthingimused>).

Tallinna Sadam peab võrgulepingu tüüptingimustega looma olukorra, kus oleks välistatud ostja käitumine, mis põhjustaks Tallinna Sadamale lepingurikkumised kolmanda osapoole ees ja sellest tulenevad kolmanda osapoole leppetrahvid. Ühe ostja võrgulepingu rikkumisest tulenevalt ei tohi tekitada olukorda, kus selle kulu maksaks kinni teised Tallinna Sadama ostjad.

Enamgi veel, Tallinna Sadama poolt kasutusele võetavad meetmed peavad demotiveerima ostjat asendama kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet piiravat kaitseseadet või pingestama võrguettevõtja poolt katkestatud võrguühendust, sest teatud juhtudel võib ostja selline tegevus kaasa tuua olukorra, mille tagajärjel võidakse ohustada isikute elu ja tervist (nt võrguettevõtja poolt katkestatud võrguühenduse omavoliline taaspingestamine) ja/või teiste ostjate varustuskindlust (nt alajaama väljalülitumine vms).

ELTS § 73 lg 2 kohaselt *ei kooskõlasta Konkurentsiamet võrguteenuste osutamise tüüptingimusi, kui nende sisu ei vasta võrgutasude kooskõlastamise aluseks olnud võrguettevõtja ja võrguteenuste kasutaja õiguste ja kohustuste tasakaalule või kui tüüptingimus kahjustab teist poolt ebamõistlikult võlaõigusseaduse tähenduses.*

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 158 lg 1 - *Leppetrahv on lepingus ettenähtud lepingut rikkunud lepingupoole kohustus maksta kahjustatud lepingupoolele lepingus määratud rahasumma.*

VÕS § 42 lg 3 p 5 sätestab, et "*Lepingus, mille teiseks pooleks on tarbija, on ebamõistlikult kahjustav eelkõige tüüptingimus, millega:*

5) nähakse ette, et teine lepingupool peab oma kohustuse rikkumise korral maksma tingimuse kasutajale ebamõistlikult suurt leppetrahvi, ebamõistlikult suurt kindlaksmääratud suuruses kahjuhüvitist või muud hüvitist, või kui teiselt lepingupoolelt võetakse võimalus tõendada tegeliku kahju suurust."

Amet hindas Tallinna Sadama leppetrahvi regulatsiooni ja on seisukohal, et see on põhimõtteliselt lubatav ega ole vastuolus VÕS-s sätestatuga. Seadusandja on pannud võrguettevõtjale kohustuse osutada võrgulepingus kokkulepitud teenuseid (ELTS § 87 lg 1 p 2). Lubamatu on olukord, kus ostja saab rikkuda võrgulepingut viisil, kus see võib potentsiaalselt ohustada kas isikute tervist ja vara ja/või võrgu varustuskindlust. Siiski ei ole ameti kooskõlastus (käesolev haldusakt) käsitatav leppetrahvi konkreetse summa kinnitamisena ega asenda leppetrahvi kohaldamise eelduste ja suuruse hindamist igal üksikjuhul. Leppetrahvi kohaldamise eeldused ja konkreetne suurus sõltuvad iga juhtumi asjaoludest ning alluvad vaidlustamisele ja õiguskaitsele üldises korras. Konkurentsiamet peab võrgulepingu tüüptingimustesse punktide 9.8, 9.10 ja 9.11 lisamist põhjendatuks.

4. Konkurentsiameti hinnang kooskõlastamiseks esitatud tüüptingimuste muudatuste kohta

[ELTS § 73 lg 2](#) kohaselt ei kooskõlasta Konkurentsiamet võrguteenuste osutamise tüüptingimusi, kui nende sisu ei vasta võrgutasude kooskõlastamise aluseks olnud võrguettevõtja ja võrguteenuste kasutaja õiguste ja kohustuste tasakaalule või kui tüüptingimus kahjustab teist poolt ebamõistlikult VÕS-i tähenduses.

[VÕS § 37 lg 3](#) sätestab, et lepingu osaks ei loeta tüüptingimust, mille sisu, väljendusviis või esituslaad on niivõrd ebatavaline või arusaamatu, et teine lepingupool ei võinud selle tingimuse olemasolu lepingus mõistlikkuse põhimõttest lähtudes oodata või seda tingimust olulise pingutuseta mõista.

[VÕS § 42 lg 1](#) sätestab, et tüüptingimus on tühine, kui see lepingu olemust, sisu, sõlmimise viisi, lepingupoolte huvisid ja teisi olulisi asjaolusid arvestades kahjustab teist lepingupoolt ebamõistlikult, eelkõige siis, kui tüüptingimusega on lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalu teise lepingupoole kahjuks oluliselt rikutud. Ebamõistlikku kahjustamist eeldatakse, kui tüüptingimusega kaldutakse kõrvale seaduse olulisest põhimõttest või kui tüüptingimus piirab teise lepingupoole lepingu olemusest tulenevaid õiguseid ja kohustusi selliselt, et lepingu eesmärgi saavutamine muutub küsitavaks. Tüüptingimuse tühisust ja sellega seotud asjaolusid hinnatakse lepingu sõlmimise aja seisuga.

[VÕS § 42 lg 2](#) sätestab, et tüüptingimust ei loeta ebamõistlikult kahjustavaks, kui see puudutab lepingu põhilist eset või hinna ja üleantu väärtuse suhet või kui tingimuse sisu tugineb õigusaktil, millest ei saa lepingupoolte kokkuleppel kõrvale kalduda.

Konkurentsiamet on läbi töötanud Tallinna Sadama poolt **24.03.2026** kooskõlastamiseks esitatud Tallinna Sadama võrgulepingu tüüptingimused ning võtnud arvesse nende kohta menetluse käigus esitatud seisukohtasid ja selgitusi.

Ameti hinnangul vastavad Tallinna Sadama võrgulepingu tüüptingimused ELTS § 73 lg-s 2 sätestatud nõuetele ning Tallinna Sadama ja teenuse kasutaja õiguste ja kohustuste tasakaalule. Kooskõlastamiseks esitatud võrgulepingu tüüptingimused ei ole vastuolus VÕS § 37 lg-s 3 ja § 42 lg-tes 1-2 sätestatuga. Võrgulepingu tüüptingimustes ei kalduta kõrvale seaduses sätestatud olulistest põhimõtetest ning need ei ole vastuolus ELTS-s toodud alustega.